

REDACTIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Seriozi neironate nu se
primite.
Manuscrisurile nu se returneaza.
Inserate
se primesc la Administrația
Brașov și la următoarele
BIROURI de AMĂȘTURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nr. 1. Augenthaler & Emeric Les-
ner. Heinrich Schalek. A. Op-
peli Nachf., Anton Oppel.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger. Ekstein Bernat. Iuliu Le-
opold (VII. Erzsébet-körut).

Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și in-
voială. — RECLAMA pe pagina
1-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
PENTRU ROMÂNIA și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 fr. pe an.
Se primumă la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-rii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrația, Piața mare
târgului Inului Nr. 20. etagin
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dănuș acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 55

Brașov, Sâmbătă 8 Zii Martie

1908.

Cestiune de limbă ori de administrație?

Tot mai mult se apropie votarea hotărâtoare în afacerea revizuirii regulamentului camerei ungare. Acum vorbesc propunătorii moțiilor. Eri a vorbit deputatul dr. Mihail Polit, care a prezentat moțiunea clubului naționalist. Înaintea lui, toți vorbitorii acestui club de arându-l au pledat în contra tendințelor amenințătoare ale guvernărilor de astăzi, față cu naționalitățile. Cel din urmă dintre deputații clubului naționalist, cari au combătut aceste tendințe energic și euagerime, a fost Dr. Iuliu Maniu.

Eri a resumat Dr. Polit, argumentele aduse de deputații români. Cu aceasta ocaziune deputatul naționalist sârb a reînnoit vechile sale declarațiuni, după cari naționalitățile nu urmăresc tendințe federalistice. Apoi și-a desfășurat vederile cunoscute contrare ideii de a alcătui în Ungaria cantoane ca în Elveția, stăruiind numai pentru organizarea autonomiei comitatelor pe bază democratică, ținându-se seamă de elementele etnice ale Ungariei.

Toate acestea cale vale, nu ne sunt nouă, dar ne surprinde că Dr. Polit vine acuma deodată cu altă deslușire, afirmând că reorganizarea aceea a autonomiei comitatelor, el o cere în interesul unei mai bune administrațiuni și adăugând apoi că cestiunea naționalităților în Ungaria nu e o cestiune curată de limbă, ci o cestiune administrativă.

Aici trebuie să stăm pe loc și să ne gândim ce va se zică a declara, că cestiunea naționalităților e mai mult o cestiune administrativă. Va se zică s'ar părea că nu să tractează de-a pune odată stavile puternice exceselor de supremație a limbii maghiare, ci de aceea ca administrația se fie dreaptă și cinstită. Cum va putea fi însă dreaptă și cinstită, când ea nu respectează drepturi de limbă, nu libertatea omului și a cetățeanului!

Dr. Polit adaugă, ce e drept, că comitatele ar trebui să fie arondate după elementele etnice ale Ungariei și să se introducă în ele o administrație națională. Cum se va putea însă introduce o administrație națională dăinuind mai departe supremația limbii maghiare, care țintește de-a dreptul la crearea, cum zice Polit, a unui stat național maghiar etnic-unitar cu călcarea în picioare a culturai popoarelor de altă limbă?

Nouă ni-se pare că pe calea aceasta a argumentării, care dă cu stânga ce ia cu dreapta, cestiunea naționalităților ajunge într-o dilemă foarte primejdioasă pentru aceste naționalități. Și aceasta fiindcă credem și suntem convinși, că cu cestiunea limbii stă și cade cestiunea naționalităților în Ungaria.

Am schițat aici impresiunea ce ne-a făcut-o la prima cetire resumatul ce-l aduc foile din Budapesta din vorbirea de eri a deputatului Polit. Nu voim să ne grăbim însă cu judecata noastră până ce nu vom ceti în protocol stenografic pe larg și amănunțit aceste părți ale vorbirii amintitului deputat și până ce nu ne vom convinge că el a emis în genere astfel de idei și dacă le-a emis ca idei ale clubului naționalist.

La aniversarea ziarului nostru.

Cu poșta de aseară am primit dela „Sindicatul ziaristilor“ din București următoarea însuflețită și înalțătoare adresă de felicitare:

„Gazetei Transilvaniei“

Brașov.

O aniversare rară, ori unde, unică la noi, este aceea pe care o sărbătorește astăzi „Gazeta Transilvaniei“. A stării șaptezeci de ani fără întrerupere într-una și aceeași luptă sfântă, întru urmărirea aceluiași înalte idealuri, poate să fie un titlu de mândrie și de glorie pentru ori ce publicație din lume, și ori cine se va asocia ori când, cu dragă inimă,

cu recunoaștere și cu urări la asemeni sărbătoriri. În aniversarea „Gazetei Transilvaniei“ însă noi sărbătorim ceva mai mult, sărbătorim în același timp și aducerea aminte a unei date epocale în istoria redescoperirii noastre naționale.

Data care însemnează înființarea „Gazetei Transilvaniei“, însemnează în adevăr și data pășirii noastre cu hotărâre pe cărămul ziaristice, pe care până atunci abia cu sfulă îl putusem pipăi. Aniversarea întemeierii „Gazetei Transilvaniei“, este deci o sărbătoare a întregii noastre presse, căci începuturile ei se confundă cu începuturile însăși ale gazetăriei românești.

Iată pentruce Sindicatul ziaristilor din București își ține drept o datorie, ce cu suflet înălțat și-o împlinește, de a se număra în șirul d'intăi al celor ce vin să aducă „Gazetei Transilvaniei“ prinosul urărilor lor, pornite din sentimentul cel puternic și neperitor al solidarității culturale naționale.

O emblemă a acestei solidarități a fost însăși întemeierea, și a continuat a fi tot timpul, existența „Gazetei Transilvaniei“. Ea a știut să strângă, încă de acum trei sferturi de veac, în jurul ei, în același mănunchiu, pe cei mai de seamă dintre fruntașii de atunci ai culturii românești de dincolo și de dincoace de Carpați, și adesea și de atunci începe să se întălească în coloanele ei numele stimate ale luptătorilor de pretutindeni ai neamului.

Politicește despărțiti, — culturalește însă una, avem astfel dreptul și noi a numi „Gazeta Transilvaniei“ a noastră și a o sărbători ca pe a noastră, urându-i ca și de acum înainte să stea neclintită în slujba acelor idealuri, în lupta pentru cari a putut să numere victorii sau înfrângeri, dar cărora a rămas, de-a pururea și în orice clipă, credincioasă.

Pildă vie a unei asemenea statornicii, ea înalță inimile noastre, gazetarilor români, spre hotărârea cea

tare a jertfei, spre împlinirea cea fără de prihană a datoriei către neam, spre credința cea curată și mântuitoare.

„Gazeta Transilvaniei“ să trăiască și trecutul ei strălucit să i dăruiască în lumina lui viitorului fără de sfârșit!

„Sindicatul ziaristilor din București“,

(L. S.) Președinte I. Procopiu,

P. S. Textul acestei adrese, în original, scrisă pe un pergament de un distins pictor, d-l L. Bran, pentru a fi păstrată ca document, va urma acesteia, imediat ce va fi gata.

Secretar I. Pongupol.

„Secolul“ din București de Joi, 6 Martie v., scriind despre jubileul „Gazetei“, după ce amintește pe întemeietorii foaiei, continuă așa:

»Acela, care prezidează la sărbătorirea aniversării „Gazetei“, este fiul lui Iacob și nepotul lui Andreiu, este d-l Aurel Mureșianu, care a sărbătorit și d-sa nu de mult aniversarea de treizeci de ani de când conduce ziarul.

Însă nu oameni sunt de sărbătorit în primul rând aici, ci o idee, o nizuință. — și cea mai frumoasă stăruință în urmărirea ei. Nam vrea să avem înaintea ochilor decât pilda aceasta unică, desbrăcată de ori-ce alte considerații, pentrucă cu atât mai mult să știm să ne pătrundem de ea, de taria jertfei cu care a fost împreunată, din clipa cea dintâi și până la momentul de fața...

»Nici aici, în țara liberă a României nu prea suntem așa de înaintați în cele ale culturai, ca să știm prețui în deajuns importanța pressei și mai ales valoarea condeiilor cinstite — cum zicea „Unirea“ despre cei de dincolo —; ingrată carieră este și aci gazetăria. Dar dincolo, peste munți, ea este îndoit de spinoasă.

»Aci, cel puțin, sunt la adăpost de prigoniri de natură brutală; prigonirea, când e, e numai de natură sufletească; dincolo însă adesea redacția unui ziar nu e decât anticamera închisorii, sală publică deschisă în toată clipa procurorilor și jandarmilor...

Să stăruiești într-o asemenea luptă o viață întreagă... Și apoi, urmașii cari au avut înaintea ochilor viața ta toată plină de jertfă, să i-a crucea ca s'o ducă mai departe... Iată cecece îndrăsnim a zice, că face mai mult decât strălucirea celor mari talente în serviciul neamurilor înaintate în cultură...

Noi suntem înapoiți; și dincolo și

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Dragoste, vacs de cizme și căpătina de zahar.

O curioasă armonie între aceste trei lucruri. Și cu toate acestea ele au alcătuit odată o dragoste fericită, dând totdeodată și un mare avânt unei ramuri industriale foarte însemnate.

Dupăce Napoleon a decretat oprirea mărfurilor din continent (pentru a năcăji pe Englezii pe cari nu-i putea suferi) prin care erau oprite toate vasele engleze a intra în porturile Europei, se urcaseră mărfurile coloniale colosal în preț și cu deosebire zahărul crud, ce se importa din India. Ca în toate celelalte state se întâmplă aceasta și în Franța.

Pentru a scăpa de diferite calamități se puseră atât Francezii cât și Germanii pe fabricarea de zahar din sfeclă, cu care se ocupaseră ei de altcum și înainte, dar o părăsiră iarăși întâmpinând diverse greutăți. Acum însă îi mână năcazul la alte nouă încercări.

În anul 1812 trăia în Montpellier un proprietar al unei rafinării de zahar, bo-

gat. Acesta încă neputându-și procura zahar crud din India începu și el fabricarea zaharului din sfeclă, se înțelege însă nu cu mai mare rezultat ca toți ceilalți fabricanți. Nu se cunoștea pe atunci limpezirea mustului de sfeclă în felul acela, ca să iasă alb zahărul ce-l produceau din zahărul indian. Zahărul astfel produs avea cu toată silința, ce și-o dădeu tot numai o culoare murdară, sură, neapetisantă.

Amintitul fabricant din Montpellier avea o fată foarte frumoasă și un mehanic asemenea foarte mândru dar și frumos. Așa se întâmplă, cum adeseori dragostea face câte o poznă, că tânărul mehanic se îndrăgosti de frumoasa fată a fabricantului, care încă răspundea la iubirea lui. Tatăl ei însă era încontra acestei dragoste și pentru ca să-o curme concediă pe mehanicul său de-odată într'un mod foarte brusc.

Nenorocitul îndrăgostit nu putu să-și ale post într-o altă fabrică din Montpellier și totuși nu se îndură să părăsească acest oraș. Se hotărî deci să se facă el singur fabricant. Nu însă fabricant de zahar, căci pentru aceasta nu avea îndestule parale, ci fabricant de vacs pentru cizme, căci pentru aceasta nu trebuia cine știe ce mare instalare și capital.

Ingrediente principale cari să dea un lustru frumos, vacsului la fabricare, erau pe atunci — și sunt și astăzi: sirup și cărbuni de oase. După aceea mai sunt și alte necesare, cum e d. e. untura de pește, oțet de vin, acid murlatic, vitriol, ș. a.

Însă din cauza amintitei opriri a importului din Orient, era sirupul de zahar cel veritabil tot atât de scump ca și zahărul crud din India vestică. Dar tânărul fabricant de vacs a știut în curând să-și ajute. El cumpără dela un fabricant, ce prepară zahărul din sfeclă, o cantitate mare de sirup de sfeclă c'un preț bagatel. Acest sirup foarte murdar și care se părea să fie cu desăvârșire stricat nu s'a putut folosi la fabricarea de zahar, pentru vacs însă era bun destul.

Tânărul amestecă mai întâi aceste lături c'o porțiune bună de cărbuni de oase și lăsă această amestecătură să stea peste noapte. Mare îi fu mirarea când a doua zi uitându-se la amestecătură văzută că cărbunii nu s'au amestecat cu sirupul, ei din contră Pau limpezit minunat de frumos, luându-i toată murdăria așa încât din sirupul acesta s'ar fi putut fabrica zahărul cel mai frumos și alb.

După ce se convinse încă odată cum se poate ajunge la așa un rezultat fru-

mos, renunță de a se mai face fabricant de vacs.

Cărbunele de os, dupăce se așază pe fund se putea scoate, spăla și întrebuința pentru a doua oară. Aceasta fu de mare însemnătate.

Peste măsură de vesel se duse tânărul descoperitor la fostul lui șef și îi spuse foarte iritat: »Dacă îmi vei da poșta d-tale și mă vei face companionul d-tale, atunci am să-ți destăinuesc un secret, care merită milioane.«

»Ce fel de secret poate să fie așa? întrebă necrozător și supărat fabricantul.

»Acest secret privește limpezirea sirupului de sfeclă, așa dară o problemă care n'a fost până acum deslegată de nimeni.«

»Și d-ta zici, c'o poți face?«

»Da.«

»Cum ai ajuns la aceasta descoperire?«

»Voind să fabric vacs.«

»Îmi pare, că nu ești în toată firea domnului meu!«

»Ceea-ce îți spun eu acum, e purul adevăr. Aici al dovedă la cele spuse de mine!«

El scoase din buzunar o sticlută umplută cu sirup cu desăvârșire limpezit.

aci... Dar să lăsam reflecțiile triste. Este sărbătoare. Și tocmai fiindcă este și o sărbătoare a jertfei, să ne înălțăm sufletele în sferele senine în cari nu e amărăciune. În sferele, în cari trebuie să ne poarte contemplarea imaginii pure a 70 de ani de viață nobilă, dedicată marilor și însușirilor ideale... Nu, nu aceasta se poate chema o viață chinată. Martirul nu cunoaște ce e chinul.

(Ăta prigonire a îndurat »Gazeta« în 70 de ani de viață, numai atăta să-i fie răsplata, cu vrednicie meritată. Și ar ajunge și pentru alții.

Goana împotriva deputaților naționaliști români. „Lupta“, ce ne sosește, anunță că deputații V. Goldiș, N. Oncu, Dr. St. C. Pop, Dr. I. Suci și Dr. A. Vaida sunt citați pe azi înaintea comisiei de imunitate pentru a li se lua interogatoriul în chestiunea suspendării dreptului lor de imunitate. *Suspendarea dreptului de imunitate s'a cerut pe motiv, că au pornit organizarea partidului — fără program.*

Manifestul coaliției sârbo croate. Din Agram se anunță, că comitetul executiv al coaliției a redigat definitiv textul manifestului, care va fi adresat populației croate în urma situației grave create prin amânarea dietei. Acest manifest a fost erit semnat de toți deputații coaliției și va fi dat publicității Duminecă.

Organizarea partidului naționalist slovac. Din Turoc-St.-Martin se anunță, că în zilele de 19 și 20 Aprilie (serbătorile Paștilor), se va ține o consfătuire, la care vor participa membrii comitetului naționalist slovac, deputații slovaci și ziariștii slovaci. Obiectul consfătuirii este: organizarea partidului naționalist slovac.

Contele Andrássy despre reforma electorală.

Ministrul de interne, contele Andrássy, a declarat unui redactor al ziarului „Magyar Hirlap“ următoarele cu privire la votul universal:

»Enunțarea prim-ministrului Wekerle a fost greșit interpretată. Dânsul n'a spus nici un cuvânt despre termenul, când va fi prezentată dietei reforma electorală. Guvernul nu și-a schimbat în privința aceasta intențiunea. Prim-ministrul a zis numai, că desbaterile dietale par a lua o astfel de întorsătură, încât vor amâna desbaterile reformei electorale pe toamnă.

Și din aceasta enunțarea reese, că punctul de vedere al guvernului n'a suferit vre-o schimbare, că guvernul ține pe mai departe, ceea ce am spus și eu de repetori, că nu lasă să treacă nici o zi în care să se pregătească reforma, că lucrările continuă neîntrerupt și că, terminându-se lucrările, proiectul va fi prezentat fără întârziere.

Am mai spus, că lucrările pregătitoare se află într-un astfel de stadiu progresat, că pot să prezent dietei proiectul în primăvara viitoare.

»Asta arată într'adevăr foarte bine«, zise fabricantul interesat.

Examină, gustă. »Da într'adevăr e minunat!«

»Și era așa un sirup murdar încât concurentul d-tale n'a vrut să-l folosească. Îmi crezi acum?«

»Da!« esclamă pretinos fabricantul ca schimbat într'odată. »Ești într'adevăr un mare geniu! Ceea ce până acum n'a fost posibil, d-ta ai dus-o la îndeplinire. Ești gata să faci înaintea ochilor mei și în fabrica mea o nouă probă?«

»Vrei să-mi dai mâna fetei d-tale dacă îmi va reuși proba?«

»Da, volesc!«

Amândoi și-au dat mâinile. Treaba era gata.

Proba se făcu imediat și reuși perfect. Astfel urmă logodna și curând după ea nunta. Tânărul inventator deveni companionul socrului său. De atunci încolo fabricau zahăr din sfeclă de o calitate mult mai superioară ca cea dinainte și care numai lăsa nimic de dorit în albețe și frumusețe. Și deoarece secretul acestei metode de fabricare nu s'ar fi putut păstra pentru mai mult timp, îl vândură pentru sume mari la alți fabricanți și ajunseră astfel vite la o mare bogăție.

Lucrările s'au progresat astfel, încât nu văd nici o pedecă, ca proiectul să nu fie prezentat în timpul cel mai scurt posibil.

O singură piedecă s'ar putea ivi, a încheiat Andrássy, care stă însă afară de cercul de putere al guvernului, anume pentru cazul când obstrucțiunea ar lua astfel de dimensiuni, cari ar face dieta incapabilă de muncă. În cazul acesta n'ar avea nici un înțeles, a prezenta unei astfel de camere un proiect atât de însemnat, neavând șanse de-a putea fi votat.

Cronici bucureștene.

București, 19 Martie.

Parlamentul, Camera Deputaților a dăruit două sedințe ale sale cauzei Teatrului Național. Marea majoritate a deputaților a fost pentru ideea de a se da acestei instituții de cultură și de dezvoltare a artei naționale, menirea ei adevărată, de a se pune din nou pe drumul pe care fusese pornită cu atâtea jertfe și cu atâtea însușiriri de generația redeșteptării naționale.

Nu i se contestă de altfel nici de adversarii săi, domnului Davila priceperea și energia cheltuită pentru ca prin îndeplinirea tuturor cerințelor scenei să ridice o piesă de teatru la adevărata ei valoare artistică. Vina fostului Director însă era în faptul că și înțelega rolul într'un anumit fel. Chemarea Teatrului Național se identifica în concepțiunea sa cu însăși concepția sa despre artă. Or fiind în fruntea Teatrului Național al unui popor, care e încă destul de înapoiat, ca să fie nevoie să se facă o școală pentru cultivarea minții și a inimii din fiecare din instituțiile sale, atunci nu te mai poți conduce după gusturile tale și ale altor iubitori de gădilituri sensuale. Și de aceștia din nefericire are destui clasa bogată a Bucureștilor, ca să poată produce chiar excedente pe seama actorilor.

De 4—5 ani Teatrul Național e cerut și de publicul însușit de sentimente naționale și de presă, ca să intre iar în serviciul artei naționale încurajând operele românești, iar din cele străine primind pe acelea, cari ar putea fi o școală pentru noi. Se nădăjduiește că acum se va încerca a se îndeplini și gândul acelor ce au întemeiat Teatrul Național și dorința generației noi, care vrea ca să se înă seamă de menirea adevărată a acestei instituții.

Iubitorii frumosului se înmulțesc — și nu numai în sânul societății bucureștene, ci chiar și în Provincie, unde trupe de teatru sunt așteptate și îmbrățisate cu multă căldură. Peste tot scena e iubită și foarte rar, dacă se mai întâmplă ca artistul să nu aibă și un beneficiu frumos. A contribuit pentru provincie și stăruința celor mai buni artiști pe cari îi are România: Notara, Licu, d-na Romanescu, Agata Bârsescu, etc. Cât privește pentru Capitală apoi nici publicul nici arta nu prea lasă de dorit.

Și poate mai mult din pricina acestei însemnate preocupări a publicului pentru scenă, s'a simțit trebuința unei trupe de operetă, care în scurtul timp de când lucrează a cules succese una după alta. Între altele opera comică „O mică și una de noaptea“, s'a jucat de zece-ori într'un timp destul de scurt, dar cu acelaș succes și în totdeauna având staturile pline...

A fost aproape fără scădere d-l V. Maximilian în rolul lui Eddin, maestrul de ceremonii al prințului Suleiman; apoi Dra Florescu, în Vally, soția lui Eddin. Erau de remarcat apoi vocile ambilor soți și în deosebi verva și naturalul în comic la d-l Maximilian.

Insemnate și bine îndeplinite au fost rolurile lui Suleiman și Leila (N. Leonard și Natalia Otto), pe a căror iubire e urzită toată opera și toată comedia. Corul apoi dovedea, că fiecare femeie din haremul lui Suleiman e o bună cântăreață.

După concertul dela 22 Februarie al lui Castaldi a urmat în Dumineca trecută (2 Martie) festivalul Wagner, dat cu prilejul aniversării celor 25 de ani dela moartea compozitorului. Orchestra ministerului de instrucție, mărită, a fost condusă de d-l Dinicu.

S'a cântat întâi Christoph Columbus, o bucată descoperită de curând. Ca în toate bucățile celelalte, și aici geniul lui Wagner își pune poezia ideilor și o simțire puternică, răsfrântoare une-ori. De armonie nu se prea preocupă el, cu toate că bucățile nu se simte să sufere din această pricină. Aproape aceiași reușită au avut »Idila« din Sigfried și preludiul din Lohengrin — și celelalte.

În rotunda Ateneului e acum orânduită una din cele mai alese expoziții: a domnilor Serafim și Angelescu. Nu toți își dau perfect seama când o pânză e frumoasă, când nu e frumoasă, pentru ce e frumoasă și ce reguli ale perspectivei și artei în genere au fost respectate sau neocotate atunci când o bucată e reușită sau nereușită... Nu toți își dau seama de toate acestea, dar sunt mai mulți de aceia, cari simt o bucată cât e de frumoasă!

Dacă ar fi să mă pun și pe mine în una din aceste categorii aș fi mai sigur de cea din urmă, pentru că am simțit cât e de frumoasă Valea Oltului și Lacul Oglindă ale d-lui Angelescu, apoi Se strică vremea, de acelaș. Dar d. Angelescu mai e »tare« în flori. (Coșul cu micșunele).

Între portrete e Venețiana, dar mai cu seamă Melancolia așa de naturală (O femeie) așa de potolită și de adâncă, încât te face să te oprești și-ți vine s'o întrebi »Ce te apasă?« E o melancolie comunicativă. Ambele aceste portrete sunt ale d-lui Serafim.

Mai are d. Serafim un alt portret, Agata. Nu știu dacă a vrut să facă portretul unei anumite Agate, sau a vrut să dea un chip, care să fie expresia acestui nume. Unii cititori de bună seamă se vor mira de acest lucru. Eu însă, când am văzut portretul, am avut această din urmă impresie. Sunt unele nume, pe cari suntem îndemnați să le atribuim unor tipuri caracteristice. Așa după părerea mea un tip caracteristic s'ar mai putea crea pentru Prosa.

Cancelarul Germaniei despre căile ferate din Orient.

Ziarul rusesc »Novoie Vremja« publică un interviu avut cu principele de Bülow. Cancelarul imperiului a declarat categoric că afirmațiunile preseii rusești relative la proiectul de cale ferată în Macedonia, ce s'ar face din inițiativa Germaniei, sunt false. Deoarece, a zis principele Bülow, planurile austro-ungare nu urmăresc decât scopuri comerciale, Germania nu putea să nu le salute cu aceeași bucurie cu care a salutată încercările tinzând la acelaș scop.

Germania nu creează de fel dificultăți în aplicarea reformelor în Macedonia; ambasadorul Germaniei n'a făcut în chestiunea reformei justiției decât niște condițiuni obiective, la cari au aderat și celelalte ambasade; Germania ține cu tot dinadinsul să existe o acțiune comună a puterilor în Macedonia și dacă propunerile sale nu ar avea aprobarea Europei, ea va ceda pasul puterilor mai interesate.

În ceea ce privește Persia, Germania, a continuat cancelarul imperiului, nu urmărește acolo decât scopuri comerciale și nu se gândește la avantajii teritoriale în această țară; calea ferată dela Bagdad trece numai pe teritoriul turcesc, iar traseul acestei linii se sfârșește la fruntaria Persiei. Este adevărat că primul loc în societatea drumului de fier dela Bagdad, aparține capitalului german, dar capitalul străin nu este de fel oprit de a participa la girarea acestei linii, care de fapt este reprezentat în administrațiune.

În conflictul turco-persan, Germania a jucat un rol de împaciuitoare; Germania nu se gândește nici să colonizeze Asia mică, nici să obțină un port la marea persică, Calea ferată din Bagdad va ridica, este adevărat, Mesopotamia din punct de vedere economic, dar aceasta va fi profitul tuturor. Ceea ce voește Germania este de a procura piețe pentru industria sa. Atacurile preseii rusești sunt nedreptățite din toate punctele de vedere; Germania nu voește să atace pe nimeni; perfecțiunea flotei sale nu este îndreptată contra nimă-nui, dar în calitatea sa de mare putere, Germania trebuie să fie gata pentru orice eventualitate și va ști să apere granițele sale.

Principele Bülow și-a terminat interviul declarând ridicule svonorile despre un amestec al Germaniei în afacerile interne ale Rusiei.

Salon de convorbiri.

La sesiunea fondului pentru șoale.

Pornind dela propunerea, pe care a făcut-o mai înainte d-l G. Vlăsă preot militar, ca toți românii cari au acțiunii la vre-un institut de bani să-și dea dividenda pe un an ori doi pentru susținerea școalelor sătești, — ziceam propunând în coloanele acestui prețuit ziar înființarea unui fond național pentru susținerea școalelor noastre, că fondul acesta s'ar putea spori

pe multe căi, cu toate ocaziunile și convenirile, contribuind la el toți fi neamului nostru, iar băncile cari se zic o avere națională să alimenteze acest fond din an în an dând câteva procente din venitul lor spre acest scop.

Idea acestui fond nu este de loc nouă. Mulți se vor fi gândit la aceasta. Credeam că bărbății, cari ar fi putut lămurii chestiunea ne vor da în grabă sfatul lor. Ziarul »Lupta« în un articol de fond a stăruit pentru înființarea acestui fond. În coloanele »Gazetei Transilvaniei« d-l M. Strajan a scris cu multă căldură, arătând necesitatea înființării fondului pentru școale și arătând pericolul ce ar urma dacă nu se va porni la timp o acțiune în direcția aceasta.

Mult mă mir, că de atunci nu a mai scris nimeni despre aceasta. (Ba s'a scris în »Gazeta«. — Red.) Băncile românești și-au ținut mai toate adunările generale, fără să fi cetit despre vreuna, că a votat ajutor anual pentru cutare școală poporală. (Ba da, acțiunarii băncilor »Cordiana« și »Arieșana« — Red.)

Fiind vorba de bănci pentru scopuri culturale și filantropice în anul acesta au dat mai mult »Albina« din Sibiu (peste 6%) și »Patria« din Blaj (peste 4%) celelalte pe cât știu toate au jertfit mai puțin.

Ar fi dureros din cale afară, dacă nu s'ar interprinde curând o acțiune în favoarea școalelor noastre sătești. Timp de așteptare și de sovăială nu mai avem, căci în 1910 trebuie să fim deja pregătiți, ca ori să primim ajutorul de stat și împreună cu acesta toate urmările lui, ori vom perde dreptul de ale susține.

Am cea mai fermă convingere, că s'ar realiza înființarea fondului pentru școale, ba am auzit pe unii propunând chiar fel de fel de mijloace și căi, pe cari s'ar putea spori acesta. Am fi nedrepti, dacă am zice că între noi domnește nepăsarea în toate. Nu! Ceea ce ne lipsește este organizarea și pornirea unei acțiuni puternice în direcția aceasta.

Să ne punem pe lucru cât mai curând! În cazul acesta vom da o probă strălucită despre puterea de viață a neamului nostru, dacă ne vom salva școalele, și vom dovedi guvernărilor noștri, că nu suntem o cantitate neligeabilă, ci un popor plin de viață și conștiință de puterea sa și vom putea privi cu încredere în viitor!

Quisque.

ȘTIRILE ZILEI.

— 7 Martie v.

Numărul nostru jubilar, după cum am anunțat eri, va apare peste 3—4 săptămâni.

Deoarece am observat că mulți dintre abonații la acest număr, sunt de părere, că este un număr al »Gazetei« mai voluminos, de pildă ca numerile ce apar la sărbătorile mari, le atragem atențiunea din nou asupra celor anunțate până acuma, după cari numărul jubilar este separat, va apare în format de carte și se va estinde peste mai multe coli de tipar.

Martii în presara zilei de 12 Martie st. v. va apare un număr dublu al »Gazetei«, care va conține număratoarele felicitări, ce ni-s'au adresat până acuma din toate părțile.

Abonamente la numărul jubilar se mai pot face încă până 20 Martie v. (2 Aprilie n.)

Din venitul curat al numărului jubilar se va pune temelia unui fond pentru ajutorarea și sprijinirea ziaristilor și scriitorilor români dela noi.

Teatru românesc în Brașov. D-na și d-nul Z. Bârșan vor da, precum am anunțat deja, cu concursul mai multor diletanți din Brașov, o reprezentație teatrală Duminecă 29 Martie st. n. în sala Redutei. Se vor juca următoarele piese: 1) »Drepturile sufletului«, dramă într'un act, de G. Giacova, trad. de Z. B., 2) »Cântecul cocoșului« comedie într'un act, localizată din italienește de Z. B., și 3) »Scârțelul«, comedie într'un act de Palleron. Prenotări se pot face la Erasmias Nepoșl.

Jurământul învățătorilor confesionali. Astăzi la orele 11 a. m. s'a dus în îndeplinire ceremonia jurământului învățătorilor confesionali din comitatul Brașovului, impus de noua lege școlară. Afară de toți învățătorii români, sași și cățiva unguri din comitatul nostru, au asistat la solem-

itate depunerii jurământului fișpanul, inspectorul și subinspectorul școlar, primarul orașului și reprezentanții confesiunilor. Confesiunea gr.-or. a fost reprezentată prin protopopul Brașovului V. Voina. După vorbirile oficiale rostite de către inspectorul Pinter și protopopul ev. sășesc Herfurth, învățătorii au depus jurământul. După aceasta au mai vorbit fișpanul contele Mikes și un învățător sas.

Examen. Dl Vasile Neguț, candidat de profesor, a făcut eri, precum aflăm, cu succes cenzura de profesor la universitatea din Budapesta. Felicitările noastre!

Echivalența diplomelor din România. Din București se anunță, că guvernul austro-ungar prin dl Al. Lahovari, ministru plenipotențiar al țării la Viena, a informat guvernul român, că a hotărât să acorde la școlile superioare din Austria și Ungaria, fără deosebire, echivalența diplomelor din România. Ministerul afacerilor străine, a informat despre acest fapt, ministerul instrucțiunii.

Cununie. Valeria M. Bayer și Alexandru Suru, căsătorii. Budapesta, 18 Martie 1908. Felicitările noastre!

O anchetă în chestiunea instruirii în gimnastică Ministrul instrucțiunii publice, contele Appony a întocmit o anchetă conchiământ mai mulți specialiști frunțași El a propus următoarele probleme: 1) Coreșpunde instrucția gimnastică actuală dela școlile secundare pretențiilor îndreptățite de azi. 2) Este oare necesară sistematizarea unei inspecțiuni speciale a gimnastice. 3) Ce cultură și calificățiune să aibă instructorii de gimnastică în școlile secundare.

Manevrele cele mari în Ungaria. După un interval de șapte ani supremul comandant al armatei, Maj. Sa monarhul va fi prezent la aceste manevre, ca și mai înainte în fiecare an. Manevrele se vor ținea în Ungaria vestică în unghiul vestic al Dunărei. Ele au caracter de manevre ale întregii armate, se vor forma două corpuri de armă, cari vor opera. Nu este decă, unde va fi cuartirul general. Amănunte nu s'au stabilit încă. Atâta se știe, că vor opera la manevre corpul al 4-lea (Budapesta), al 5-lea (Poșon), al 13-lea (Agram).

Din despărțământul Zărnești al »Asociațiunei«. Ni-se scrie: Deși alcătuit numai din 5 comune, despărțământul »Zărnești« mai ales în anii din urmă și-a împlinit cu vrednicie rolul său cultural în organismul Asociațiunei pentru literatura și cultura poporului nostru. Adunarea, de cerc ținută astă-vară în comuna Poiana Mărului, a avut un succes deplin, care ne îndreptăția să legăm și mai mari speranțe de activitatea în viitor a acestui despărțământ, care oferă conducătorilor dornici de progres un teren priincioș ori cărei munca culturale și economice. Aceste speranțe însă astăzi încep să scadă. Primesc știrea, că directorul despărțământului, d-l Dr. Iancu Meșian, și-a înaintat comitetului central dimisia din postul său. Insufletirea, cu care a fost chemat din nou la acest post de ultima adunare de cerc, era o dovadă de recunoștință generală pentru meritele ce și-le câștigase în perioada de mai înainte, ca conducător al mișcării culturale din acest cerc. Prin repășirea d-sale despărțământul nostru este adus în aceeași poziție critică, în care ajunsesse înainte cu vre-o 6—7 ani în urma retragerii dela conducere a d-lui adv. N. Garoin, care 10 ani de zile purtase cu onoare stindardul. Postul de director al despărțământului nu poate fi ocupat decât de-o persoană, care pe lângă dorul de a munci dispune și de autoritatea și independența socială necesară. Din acest punct de vedere retragerea d-lui Dr. I. Meșian lasă după sine un gol care în împrejurările actuale cu greu se va putea acoperi. Aceasta ne face să insistăm asupra retragerii d-sale și să-l rugăm a reveni la postul, în care este urmat de concursul tuturor oamenilor de bine. — Un membru al Asoc.

Inmormântarea profesorului V. Păun În mijlocul unei mari afliuențe de prieteni și cunoscuți a avut loc Marți la cimitirul Belu din București, inmormântarea regretatului prof. V. Păun. Au vorbit d-nii Gh. Popa din partea profesorilor liceului Lazăr, M. Mora din partea »Sindicatului ziaristilor«, un elev al liceului și dr. Eraclie Sterian. Principele Ferdinand și principesa Maria au depus două jerbe de flori. Au depus coroane Clubul Liberal, Sindicatul ziaristilor, ziarul »Secolul«, profesorii liceului Lazăr, elevii acelui liceu, familia Alimăneșteanu, etc.

Protopresbiter al tractului Hațeg, a fost numit de cosistoriul arh-di-cezan din Sibiu dl Dr. Cornel Popescu, paroh în Deva.

Un institut universal de fiziologie. În ultimul congres, ținut anul trecut la Cambridge, s'a hotărât înființarea la Paris a unui institut universal de fiziologie, la care să se concentreze și să se facă cercetările fiziologice din lumea întreagă. Acest institut s'a și înființat și poartă numele de »Institutul de fiziologie Marey«. Deoarece însă, instalarea și susținerea unui asemenea institut, necesită o cheltuială colosală, statul francez a intervenit, prin legățiunile sale, pe lângă diferitele state, de a contribui cu câte o mică subvenție anuală. Dl ministru Haret a hotărât să acorde acestui institut, o subvenție anuală de 1800 lei, cu începere de la 1 Aprilie a. c.

O statistică judiciară turcească. După un raport primit din Salonica, numărul arestațiilor, cari au fost judecați de tribunalul excepțional, în cur-ul anului 1907 a fost de 1440. Dintre aceștia 431 au fost condamnați și 1009 achitați, după ce făcuseră fiecare câte 4, 6 sau 8 luni închisoare preventivă. Printre condamnați au fost 331 bulgari, 56 greci, 9 români, un turc și un israelit. Dintre cei achitați 570 revoluționari bulgari; 350 greci; 63 Români; 5 turci; 2 abanozi și 1 israelit.

Ucigași superstițioși. Să nu ne prindă mirare dacă vom povesti despre niște ucigași cu credințe deșarte chiar din fundul Africei, deoarece chiar și la noi stăpânește credința deșartă destul de predestul. Iată cum cetim într-o foaie: Mai mulți africani își pusese în cap a omori pe un inginer englez. Ei pândiră un timp potrivit tocma pe când obicinuia inginerul a dormi. Povestea o spune chiar un african, care a fost de față la săvârșirea crimei. El spune, că ucigașii au năvălit asupra inginerului, carele dormea și n'avea la sine nici un fel de armă, deoarece armele sale erau atâr-nate de cureaua din oada sa. Ucigașii l'au tăiat bucăți cu cuțite și cu o sabie arabească. Unul dintre ucigași și-a sters mâna plină de sânge de o piatră de mezuina, și tocmai prin aceasta s'a descoperit omorul. În urma arătării s'a făcut cercetare judecătorească și între altele a ieșit la iveală, că ucigașii, ca să nu se descopere fapta lor, s'a folosit de farmece și descântece și jertfe africane. Ei legară pe servitorul negru de un scaun, îl acoperiră cu un lepede de cornit — iar unul dintre ucigași bagă samă hoggia lor, a rostit niște boscoane, formule de farmece. Apoi i-a dat servitorului o beutură descântată să-și uite cele ce le văzuse în fine au cântat în cor o cântare africană, care probabil ar fi asurzit pe ori cine, dar servitorul totuși a descoperit păcatul — așa cum l'a văzut el și s'a făcut.

Rectificare. Din greșeală nu s'a amintit în numărul 46 că pe lista elevilor Emil Tăbosu și Iosif Pușcariu a contribuit și d-l Ioan cau, de Pușcariu 8 cor. pentru înlesnirea unei călătorii de studiu, ceea ce direcțiunea gimnaziului ort. român prin aceasta rectifică.

Un episcop acuzat. Funcționara postală Sara Hegedüs a intentat proces episcopului din Cips (Zips) Alexandru Parwy. Pricina procesului este următorul: Numita funcționară afirmă, că făcând ea încă cu două amice ale ei o vizită episcopului într-o afacere privată, episcopul i-ar fi luat un medalion, promițându-i că îl va împodobi cu briliante, dar i-a pus Sarei condițiunea, ca ea în persoană să vie la dânsul să-și ea medalionul. Femeia n'a voit să primească oferta vlădicului și astfel nu putu să-și recapete medalionul. Deci intențeață sfinției sale proces, la care s'au prezentat ca martore oculare amicele actorei, bucătăreasa Kovaci și Ana Don, cari amândouă au mărturisit sub jurământ, că lucrul s'a petrecut așa cum a susținut Sara. Episcopul la rândul său intențeață proces contra bucătăreșei, acuzând-o de sperjur (jurământ strămb) și că ar fi cercat să storce episcopului suma de 30.000 coroane. Episcopul are de avocat pe deputatul dietal Emil Nagy. Lumea așteaptă curioasă cum se va decide acest proces scandalos. Cele două femei au fost arestate.

Fuzionarea a două institute financiare românești. Ni se aduce la cunoștință că însoțirea »Crișana«, societate de economii și credit în Brad, a fuzionat cu institutul de credit și ec. »Crișana« societate pe acții în Brad, căreia i-a predat toate activele și pasivele sale. Prin urmare însoțirea »Crișana« își continuă mai departe activitatea ca societate pe acții.

Primul congres internațional contra duelului se va ținea în zilele de 4, 5 și 6

August în Budapesta. Biroul congresului a polează la publicul din Ungaria, ca să se alăture mișcării antidualiste, înscriindu-se ca membri în liga antiduelistă.

Duel între doi generali. Din Petersburg se anunță, că generalul Fok a provocat la duel pe generalul Smirnov, fiindcă acesta s'a exprimat în decursul desbaterilor procesului Stössel, în mod ofensator asupra activității desfășurate de Fok, în timpul as diului Portului-Arthur. Alaltăieri a avut loc eșirea pe teren. Smirnov a fost grav rănit.

Cum a murit de foame un șgărcit. Într'un orașel din Silezia s'a găsit un adunător de cărbuni într-o cutie goală de ouă mort de foame. Asupra acestui nenorocit s'a găsit pe lângă o sumă considerabilă de bani gata și un libret dela cassa de păstrare de 3000 mărci. El aduna în viața sa cărbunii, care picau din camioanele de transportat cărbuni pe strade și în loc de ași face fo cu ei, li vindea și astfel economisi sumele aceste de parale, neîndurându-se a cheltui ceva pentru mănăcare și încălzit. El mai vindea și ouă, pe cari le cumpăra etin și le vindea mai scump, păstrându-și totuși cutia unde ținea ouăle. ca să moară de foame și de frig în ea. Astfel îl găsiră vecinii țapăn în cutie.

Pe lângă facultatea de medicină din Iași, se va înființa o școală de farmacie.

Apă în planeta Marte. Un astronom american Lewel a constatat, că pe suprafața lui Marte sunt vapori de apă. Dr. Archenhöld a făcui ziarului »B. L.« următoarea comunicație: De ani de zile sunt de părere, că în Marte se pot observa prin telescop canale și șesuri maritime; observatori ai lui Marte au constatat schimbări în acest planet, care nu se pot atribui revoluțiilor și schimbărilor violente ale naturii, ci se reduc la întocmiri artistice. Aceste canale, late de mai bine de 50 de kilometri, se pare că au menirea de a conduce productele topice, care se scurg cum spun observatorii, vara d-la cupolele polare, spre drumurile corespunzătoare. Aceste sunt consecvențele ce se pot trage din aceste descoperiri. Spre a întocmi însă o analiză specială, prin cari se pot vedea aburii de apă din chestiune, se cer aparate foarte sensibile, cari până acum nu s'au putut pune la dispozițiunea scrutătorilor. Cu toate aceste, astronomul scrutător american, carele dispune de mijloace bănești considerabile, a fost în stare a și acvira instrumentele necesare.

Teologi români eliminați. Cetim în »Az Ujság«, că patru teologi gr.-cat. români, cari au urmat cursurile în seminarul rom.-cat. din Oradea-Mare, au fost eliminați din institut pe motiv că n'au voit să-și alească numele lor ungurește într'un album maghiar, trimis Papei din Roma. În forma aceasta știrea ne pare cam fantastică.

Un inginer traversează oceanul Atlantic cu o luntre. Inginerul Borne din Havre, însoțit de un matelot, are de gând a străbate marea Atlantică pur și simplu cu o luntre. El va pleca din Antwerpa la mijlocul lunii Maiu. Luntrea, cu care va traversa oceanul, va fi prevăzută cu pânze (vințele). Drumul îl va face în curs de 7 săptămâni, dar nefiind sigur, că va reuși a trece în acest interval peste ocean, se va prevedea și cu merinde pentru o jumătate de an. Este de remarcat, cum ni se spune, că ingenerul Borne e convins, că vasul său va brava toate pericolele de pe mare. Iată construcția lui: Luntrea constă din grinzi grămadite una peste alta în trei grupe, care au o lungime de 21 m. și o lățime de 4 m. Vintrelele sunt patru la număr, fiecare de câte 1 m 50 cm. înălțime și 1.25 m. lățime; la capăt și la coadă luntrea este ascuțită; grinzele sunt așezate în gramezi puse una peste alta, prin urmare în vasul acesta nu poate fi vorba de o cabină, unde s'ar putea adăposti contra eventualităților așa de dese pe ocean. Partea de mijloc a vasului este făcută așa, în cât să se poată scoate spre a se așeza aci merindea. Îndrăsneții plutitori vor odichni peste noapte în niște saci legați de catargurile acestui vas ciudat. Cea mai mare greutate, ce o vor întâmpina, este, că nu se pot prevedea cu apă de băut. S'ar putea să ia cu ei o cantitate mică de țapă dulce, dar nici asta nu va putea rămâne timp mai îndelungat proaspătă, ca să poată fi bună de băut. Borne are speranță, că el se va putea aprovizionă cu apă și eventual și cu merinde dela vapoarele, ce le va întâlni în drumul său, fără însă să se gândiască, că luntrea sa este expusă curentelor capricioase ale vânturilor, și astfel aruncată cine știe, în ce depărtare enormă din drumul obicinuit al vapoarelor. Deși mulți amici l'au desmântat pe Borne dela aceasta întreprindere îndrăsneată, el nu se abate dela planul său cu nici un preț!

Varietați.

Vănatul în Germania e o industrie înfloritoare și productivă, producând în primul loc statului, numai prin permisele de vânătoare, suma frumușică de 7,500,000 lei. Germania are 600,000 de vânători; câte unul pentru fiecare sută de locuitori. Cantitatea vânăturii anual, socotit laolaltă e de 25 milioane kilograme, cari produc 33 milioane lei.

Cu aproximație, în fiecare an se ucid în Germania: 22.500 cerbi, 15.500 daimi, 190.000 căprioare, 14.000 mistreți, 4 milioane iepuri, 4 milioane potârniche, 1.500.000 prepelițe, 250.000 fasan, 40.000 canari sălbatici, și încă vreo 2.500.000 păsărele.

De bunăseamă că în Germania se găsesc păduri pretutindeni și că e cu strictetă păzită legea asupra exploatarei pădurilor și mai cu seamă legea care privește vânăturii.

Revue avicole vorbește de o minune, cure se poate încerca de altfel.

Se știe că mulți crescători de canari adaogă la mănăcarea canarilor piper de Cayenne, cea ce contribuie să dea penelor o culoare roșcată, mult prețuită la canari. Dacă se adaogă acest piper și în mănăcarea paserilor albe din curte (găini) penele lor capătă o culoare roșie spălăcită, dar culoarea asta nu rămâne aceeași, ea devine tot mai roșie dacă timpul e umed și vice-versa. Așa că ai putea avea în curte un barometru mișcător, viu, care îți ouă cel puțin a doua zi și pe care, la urma urmelor îl poți și mânca. După ce multă vreme s'a amestecat în mănăcarea paserilor cu pene albe acest piper, atunci poți fi sigur, zice *Revue avicole*, că înroșirea repede și pronunțată a penelor e semn de ploaie bogată.

Aceasta se poate încerca de gospodarii de prin sate, cari de altfel au la țară atâtea și atâtea barometre. Toate animalele de casă oferă câte-un barometru, iar dintre pasări și găini negre și muștele și chiar pisica.

Sarea se umezește uneori cu 24 de ceasuri mai înainte de a se arăta norii în zare.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 20 Martie. În ședința de ieri a dietei au luat cuvântul final contra revizuirii regulamentului deputații Mezőfi (socialist), disidentul Pilisy și naționalistul Polih, care într'un discurs mai lung ia în apărare naționalitățile în contra atacurilor ce li s'au adresat în decursul desbaterii, și pledează din nou pentru luarea dela ordinea zilei a proiectului de revizuire. Astăzi dieta n'a ținut ședință din cauza aniversării morții lui Kossuth.

Budapesta, 20 Martie. În camera s'a discutat ieri o versiune senzațională, anume că între opoziție și guvern s'ar fi încheiat un pact, așa că obstrucția pe tema revizuirii regulamentului nu se va mai face. Andrassy s'ar fi obligat a introduce oarecari modificări în proiect.

Viena, 20 Martie. Blocul slavoromân din Reichsrath a fost definitiv constituit. A fost ales președinte dep. croat Vucovici și secretar dep. român Onciu.

Diverse.

Medicina antică. S'a găsit un document care spune că regele Cyrus (550 înainte de Christos) n'a beut decât apă fiartă ținută în flacoane ermetice închise, »pentru a împiedeca intrarea unui germene vătămător«.

Cum rămâne cu bacteriologii noștri, care susțin că descoperirea microbilor e modernă.

Telepatie. Jurnalul »La Lumière« a publicat în 1906 un caz curios de telepatie: D-rul Gorgia, un portughez, fu trezit noaptea sub impresia unui vis îngrozitor, și spuse soției sale că visase că regele Alfonso XIII futese asasinat. Câteva oare mai târziu, dânsul afla de atentatul săvârșit la Paris în contra lui Alfonso«.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

Table with columns for 1907 and 1908, and rows for Active and Passive assets. Includes items like Reser. metal, Argint și diverse monede, Fonduri publice, Capital, etc.

Brassó Vármegye alispánja.

Sz. 2915-1908.

Pályázati hirdetés.

Brassó város polgári közkorházánál előlépés folytán megüresedett első másodorvosi és a kinevezés folytán esetleg megüresedő második másodorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Mindkét állás javadalmazása 1600 kor. fizetés, szabad lakás, 24 ürméter tüzelőfa és 36 liter petróleum.

Az 1876 évi XIV. tc. 63 § ában előírt képesítést igazoló okmányokkal felszerelt szabályszerű folyamodványok folyó évi április hó 25-ig adandók be Brassó vármegye alispáni hivatalhoz.

Brassó, 1908 március hó 18-án.

Jekelius Ágost, s. k.

(97,1-2.)

Avis.

Un comis de branșa colonială, care au servit deja un an ca comis, bun detalist și pricepe limba maghiară și germană află condițiune la firma:

N. Grădinar, Braşov.

(8,1-8.)

»Romana«

este titlul broşurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu, cu descrierea și esplicarea dansului nostru de salon.

»Romana« dans de colonă în 5 figuri. Descrisă și esplicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală. Cu-o introducere („în loc de prefață“) de Tunarul din Dumbrău, Popa. — Tipografia Aurel Mureşianu, Braşov 1903.

Broşura este în quart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adăul unei côle de note (muzica »Romanei« cu esplicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

»Romana« se poate procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Se caută agenți

Persoane aparținând ori cărei clase în special acele ce sunt în relații și contact cu poporul și oamenii dela sate, sunt rugate a-și da adresele respective. Câștig ușor și mare.

Oferte sub H. A. 2808 Rudolf Mosse, Viena (Austria). (5-5)

Advertisement for Vite nobilitate featuring an illustration of a woman holding a bunch of grapes and text describing the product's quality and availability.

Prima Pepinerie cu vite nobilitate de pe Târnava.

Proprietar, FR. CASPARI, Mediaş (Ardeal).

Cereși Catalogul prețurilor!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării. Fiecare proprietar de vii se poate convinge, înainte de a o-manda, de soliditatea firmei adresându-se verbal sau în scris la vre-o persoană cunoscută.

[8012,44-47.]

Prețurile cerealelor din piața Braşov.

Din 20 Martie 1908

Table with columns for Measure, Quality, and Price in Kor and Ft. Lists various grains like Grâu, Orz, Ovės, etc.

Advertisement for IOAN PETEU, prima fabrică de luminări de Ciară și Parafină din Ardeal. BRAŞOV, La doi porumbi. Includes illustrations of candles and a matchbox.

Advertisement for ŞCOALELE DE POMI FRIEDRICH GASPARI Co., în Mediaş (Ardeal). Offerim cu prețuri scăzute toate articolele din școlile noastre de pomi ca: văratici, ernatici, tufe de smeură, fragi, diferiți mărăcini pentru garduri.

Advertisement for STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC a lui MUSCHONG din Baia Buziaş. modern instalat — afară de Kartel liferează prompt ori ce cantitate de ACID CARBONIC natural, chemic foarte curat fluid.

Advertisement for La Tipografia și Librăria A. Mureşianu, Braşov. Important pentru vîndătorii de cărți prin orașe și tîrguri este cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“ pentru credincioșii de religia ortodoxă română.